

1986-05-05

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 19 PÄLTSA, KIRUNA KOMMUN

Karta: 32J 32K

Läge:

Area: 26 000 ha
varav ha land
och ha vatten

Naturgeografisk region:

36c och d Lapplands högfjällsregion.

Landskapsformer: Högfjällsområde.

Terrängformer: U-dal, nisher, strukturmark, änd- och sidmoräner, rullstensås, slukåsar, solifluktionsvalkar, talus, lavinblocktungor, raviner.

Vegetationstyper: Alpin vegetation, lövskog.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: B G E
Sekundära: O Z S

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Nyckellokal för tolkningen av terrängformernas bildning. Välutbildade och särpräglade former.

B Orört isolerat högfjällsområde.

C Inom och i anslutning till området finns ett flertal hotade och sårbara växt- och djurarter. Ett par av Sveriges mest sällsynta fjällväxter påträffas här.

D Området har en mycket artrik flora.

E Pältsan utgör vårt nordligaste högfjällsområde med en synnerligen särpräglad och märklig natur.

Nyckelord: Orört, vegetation, djurliv, raritet, sibirisk trift, högfjäll, nisher, Laestadiusvallmo, fjällräv, utter, sluttningsformer.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas:

Karaktären av obrutet fjällområde bibehålls.

Planering och säkerställande:

Området ingår i Råstos obrutna fjällområde. Kumbaeno är skyddad mot vattenkraftsutbyggnad enligt förslag till naturresurslag.

1986-05-05

BD 19

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr 1och område av riksintresse för kulturminnesvård nrOmrådet ingår även i _____ kommun(er)_____ län (land)Områdets huvuddrag:

Pältsan-Måskakaise är isolerade högfjäll inom en i övrigt flack lågfjälls-terräng på den svenska sidan. Massivet liknar till formen en jättelik hästsko med öppningen vänd mot sydöst. Mellan skänklarna ligger U-dalen Pältsanvagge. Fjället Pältsan hör tre toppar där den sydligaste är mycket spetsig och synlig milsvitt omkring.

Pältsamassivet har former som är ovanliga norr om Torneträsk. Det gäller främst olika sluttningsformer som, solifluktionsvalkar, talus och lavinblocktungor. Här finns också välutvecklad glacialsulptur och frostmarksformer är vanligt förekommande. Området utgör en nyckellokal för nuna-takkoliskussionen.

Berggrunden består bl a av kalksten vilket gett området en mycket rik flora. Artrika dryashedar förekommer i stor omfattning. Inslaget av rena lågörtängar är ovanligt stort och t o m dominerande strax nedanför den högalpina zonen. Bland en lång rad sällsynta växtarter märks särskilt Laestadius vallmo och sibirisk trift, som på Pältsans övre delar har sina enda förekomster i landet. Österut mot Rappisatjek avtar kalkpåverkan men fläckvis påträffas rikare partier. Dominerar gör ensartade gräshedar med klynnetåg och torra rishedar.

Fjällräv och fjälluggla finns i området och särskilt under gnagarår torde individkoncentrationerna vara stora. Utter har tillfälligt observerats vid Kunna eno.

Värdeomdöme:

Pältsanområdet måste betraktas som mycket värdefullt på grund av sina geomorfologiska särdrag, exklusiva arter, sitt isolerade läge och sin orördhet. Fjällmassivet består bl a av kalksten vilket gett området en mycket rik flora. Lågörtängar har stor utbredning och i området påträffas de enda växtplatserna i landet för Laestadius vallmo och sibirisk trift. I området påträffas bl a fjällräv.

Anmärkningar:

Inom riksobjektet ligger värdekärna nr 92 Pältsan. Området omfattas i sin helhet av ett klass II område i geomorfologiska fjällkarteringen. Riksobjektets gränser har omarbetats.

1986-05-05

BD 19

Referenser:

Andersson, L, Rafstedt, T, von Sydow, U, 1985: Fjällens vegetation. Norrbottens län. Statens naturvårdsverk.

Statens naturvårdsverk 1981: Faunaområden i fjällregionen. SNV PM 1292.

von Sydow, U, 1983: Vegetationskarta över de svenska fjällen. Kartblad nr 1. Treriksröset/Naimakka (31J/31K/32J/32K). Statens Lantmäteriverk.

Ulfstedt, A-C 1982: Geomorfologiska kartbladen 32J Treriksröset, 32K Kummavuopio, 31J Råstojaure, 31K Naimakka, SNV PM 1555.